

Türkiye'nin makinacıları, hazırlanın! Yerleşmeye gidiyoruz

İmalatın hiçbir türü, takım tezgahlarından bağımsız olarak gelişemez. Çevremizde gördüğümüz her endüstriyel ürün ya takım tezgahları ile ya da takım tezgahlarıyla üretilmiş bir teknoloji ile üretilmiştir. Takım Tezgahlarının, imalat sanayisinin yapı taşı olduğunu her fırsatta belirttik. "Neden stratejik sektör" diye sorulduğunda otomotivden medikale, kalıpcılıktan tekstil makinelerine kadar her üretim alanında "anahtar" sektör olarak karşımıza çıkmaktadır. Ülkemizin uluslararası arenada devamlılığını, bağımsızlığını, stratejik gücünü korumak adına varlığını sürdüren Savunma ve Havacılık sanayisi de varlığını takım tezgahları sektörüne borçludur. Savunma ve havacılık sektörlerindeki gelişmeler, takım tezgahları sektörünü de paralel olarak etkilemektedir. Takım tezgahları sektörünün sesi TT Magazin olarak, savunma ve havacılık sektörlerini temsil eden kuruluşlara merak edilenleri sorduk.

"Savunma sanayisinin korunması ve geliştirilmesi, önceliklidir"

Selçuk Yaşar / Savunma ve Havacılık Sanayii İmalatçılar Derneği (SASAD) Yönetim Kurulu Başkanı

Savunma sanayisinde yerli kaynakların kullanımının önemine değinebilir misiniz? Yerli üretim için devlet bazında yapılması gerekenler neler olmalıdır?

İhtiyaçların yerli kaynaklardan karşılanması ülke savunması kapsamında, tedarik güvenliği olarak çok önemli ve kritik olarak değerlendirilmektedir. Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) veya sektör oyuncularının ihtiyaçlarının yurt dışından karşılandığı durumlarda gelişen konjoktüre göre ciddi temin güçlükleri ile karşılaşılabilir. Gerek TSK gerek sektör oyuncuları tarafından bu kapsamda olumsuz deneyimler yaşanmıştır.

Tedarikçi ülke ile yürütülen siyasi ve ekonomik ilişkiler ve psikolojik unsurlar ile bağlantılı olarak TSK alımlarının kısmen kesintiye uğradığı veya tamamen durdurulduğu yakın geçmişte deneyimlenmiştir.

Sektör oyuncularımız, ihracattaki rekabet nedeniyle yurt dışı tedariklerinde sıkıntılar yaşamaktadır.

Selçuk Yaşar
SASAD / Yönetim Kurulu Başkanı

İhracat potansiyelimizin artırılabilmesini, teminen yerlileştirme ve güçlü tedarik yönetimi için ülke güvenliğinin sağlanması, çok önemli politika araçları olarak ortaya çıkmaktadır. Milli Savunma Bakanlığımız yerlileştirme çalışmalarını stratejik hedefleri arasına almıştır. Yerlileştirme hedefinin her açıdan desteklenmesine yönelik kaynakların ve teşviklerin sağlanarak yerli geliştirme çalışmalarına sabırla devam edilmesi gerekmektedir.

Yerli savunma sanayisinin oluşturulma ve bunda özel sektörün mümkün olan en güçlü biçimde kullanma yönünde ne gibi stratejik önlemler alınabilir ya da atılımlar yapılabilir?

Milli Savunma Bakanlığımız, 2000'li yılların başından itibaren uygulamaya aldığı politikasında, yerli kaynaklardan tedariğe öncelik vererek bu konuda; kamu veya özel sektör ayrımı yapmadan, yerli sanayiye ciddi destekler getirmiştir.

Sistem ve platform üreticileri yanında alt sistem üreticilerinin de desteklenmesinin ve bu konuda özel programların uygulamaya alınmasının, yerlileştirme çabalarının başarıya ulaşmasında büyük önem teşkil etmektedir. Bakanlığımızın yeni dönem strateji planlamasında bu konu öncelikleri arasına alınmıştır.

Son yıllarda gayrisafi milli hasıladan savunma sektörüne ayrılan pay giderek düşmekte olup son 5-6 yılda bu oran yüzde 2,3'ten yüzde 1,7'lere gerilemiştir. Yine toplam savunma harcamamız bir süredir 14-16 Milyar Dolar civarında seyretmektedir.

Ülkemizin içinde bulunduğu asimetrik tehdit, bu durumun komşularındaki gelişmeler ile paralel olarak gelişmediğini göstermektedir. Karşılaştırma yapılabilecek birçok ülkenin savunma harcamaları ülkemizin rakamlarının çok üzerindedir. Örneğin ülkemizin 2014 yılında gerçekleşen 14 Milyar Dolar Savunma harcamasına karşın (NATO Raporu bilgisi) Rusya 84, İngiltere 66, Fransa 52, Suudi Arabistan 67 ve Yunanistan 5 Milyar Dolar harcamaya yapmışlardır.

NATO, savunma harcamalarının GSMH'nin en az yüzde 2'si seviyesinde olmasını hedeflemiş bulunmaktadır. Komşu ülkelerde

yaşanan gelişmeler ve terör ile mücadele, yüzde 3-3,5 seviyesinde bir harcamayı makul olarak tanımlamaktadır.

Yerli savunma sanayi ekipmanlarının imalatında anahtar rol oynayan takım tezgahları sektörünün önemine ilişkin neler paylaşabilirsiniz?

Savunma ürünleri imalatında hassas talaşlı imalat, metal şekillendirme, otomasyon çok yaygın olarak kullanılmaktadır. Yanıcı ve patlayıcı üretiminde bu tehlikeli maddelerin insan ile bir araya gelişini minimize etmek gerekmektedir. Bu gereksinim de uzaktan kontrollü ve otomasyona dayalı üretim hatlarının oluşturulmasını zorunlu kılmaktadır. Bu konulardaki çözüm ortağı takım tezgahları imalatçılarıdır. Takım tezgahları ile özel amaç ekipmanları; sektör firmalarımızın işlerini güvenli, kaliteli, zamanında ve ekonomik olarak yapabilmelerinin temel koşuludur.

Mevcut savunma sanayisindeki teknolojik ürünün sürekliliği ve gelişiminin öneminden bahsedebilir misiniz? Bu sürekliliğin ve gelişimin sağlanması için ihtiyaç duyulan değerler ve gereklilikler nelerdir?

Savunma sektöründe sanayicilerimizin ulaştığı yetkinlik, büyük emekler sonucunda ve geniş kaynaklar ayrılarak kazanılmıştır. Tüm kritik teknolojiler yüksek nitelikli personel ve büyük yatırımlar ile zaman içinde oluşturulmuştur. Bu nedenle korunması ve geliştirilmesi öncelikli teknolojilerdir. Hızla gelişen savunma sektöründe yavaşlamak geride kalmaya, gelişmiş ülke teknolojileri ile aranın açılmasına sebep olacaktır. TSK envanterinde yaşanan sistem ve platformların yenilenmesi, envantere olan ve kullanım ömrü devam eden sistemlerde modernizasyon çalışmalarının yapılması ve yeni ürün geliştirme çalışmalarına daha yüksek oranda destek verilmesi büyük önem teşkil etmektedir.

Savunma sanayisi açısından Ar-Ge ve inovasyonun öneminden bahsedebilir misiniz?

Savunma sektöründe tehdit etkinliğinin artırılması, vurucu kabiliyetin yükseltilmesi, öldürücülük veya düşmanı saf dışı bırakmanın geliştirilmesi üzerinde sürekli araştırma geliştirme çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Bu şekilde yeni gündeme gelen tehdide karşı; etkin ve güçlü savunma çalışmaları aynı hızla yürütülebilmektedir. Özet olarak tehdit ve savunma, Ar-Ge ve inovasyon çalışmalarını sarmal şeklinde yürütmektedir.

Bu çalışmaların; temel Ar-Ge ile başlayıp, uygulamalı Ar-Ge ile devam edip, envantere alınacak ürün çalışmalarına kadar tüm süreci kapsamı gerekmektedir. Sektör Ar-Ge çalışmalarına yıllık 900 Milyon Dolar harcamaya yapmakta olup bu tutarın yüzde 30-35'lik kısmı öz kaynaklardan karşılanmaktadır. Sektörün toplam cirosunun yüzde 18'ini ürün ve teknoloji geliştirme çalışmalarına ayırması Ar-Ge ve inovasyona verilen önem ve önceliği işaret etmektedir.

Savunma sanayisi alanından sağlanan özgüven ve üretim gücü sivil alana nasıl yansımaktadır? Sanayi sektörleri bazında bu konuyu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Savunma sanayisinin kullandığı teknolojiler, sivil sektörde kullanılan pek çok teknolojiye öncülük yapmıştır. Örneğin bilgi sistemleri, görüntüleme, iletişim vb. teknolojiler önce savunma alanında geliştirilmiş takiben sivil uygulamalara taşınmıştır.

Ülkemiz sanayicileri de sürdürülebilirlik ve gelişim için komşu teknolojiler alanında aktif olmayı benimsemeye başlamışlardır.

Bugün için öncelikli komşu sektörler otomotiv, tıp, ulaşım ve enerji olarak öne çıkmaktadır. Sektör oyuncularının bu alanda aktif olmaya başladıkları ve ciddi katkı verdikleri gözlenmektedir.

Savunma sanayisi alanında sektörel rekabetin mevcut kuralları ve olması gereken yapıcı şartlar konusunda bizi bilgilendirir misiniz?

Savunma sektörü hemen hemen tüm ülkelerde belirli kalıplar içerisinde korunmaktadır. Bu sektörü piyasa şartları içerisinde kurgulamak ve çalıştırmak, doğru bir yaklaşım olarak görülmemektedir. Bu nedenle ülkemizde de belirli koruma argümanları oluşturulmuştur. Devlet ihale kanununda "Gizli" tanımına giren projelerin tek kaynak veya belirli yükleniciler arasında ihale veya pazarlık usulü ile yürütülmesine imkan veren düzenlemeler yapılmıştır. Açık ihale yöntemi, rutin satın alımlar veya çok sayıda tedarikçi tarafından karşılanabilecek alımlar için uygulanmaktadır.

Türkiye Savunma Sanayisi'nin dünyadaki imajı hakkında bilgi paylaşabilir misiniz?

Ülkemiz savunma sanayii özellikle 2000'li yılların başından itibaren özgün ve milli ürün geliştirme ve TSK envanterine alma konusunda ciddi gelişmeler kaydetmiştir. Bu durum gelişmiş ülkeler ve savunma sanayicileri tarafından yakın ilgi ile izlenmektedir. Sektörün geliştirdiği ürünler NATO standartlarına uygun, çatışma ortamında performansı denenmiş, başarılı olmuş ve kalifiye edilmiş ürünlerdir.

İlave olarak NATO'nun en büyük ve güçlü ordularından biri olan TSK'nın envanterine girmiş olması çok olumlu bir algı yaratmaktadır. Bu nedenlerle yerli ürünlerimiz dünya pazarında, özellikle dost ülkelerde ciddi bir ilgi görmekte ve ihracat potansiyelimiz her geçen gün gelişmektedir. Bunun sonucunda gelişmiş ülkelerin savunma sanayicileri sektör temsilcilerimiz ile yakın bir iletişim kurarak ortak çalışma önerileri sunmaya başlamış, yeni işbirlikleri için fırsatlar yaratılmıştır.

